

Відгук

офіційного опонента - доктора наук з фізичного виховання та спорту,
професора, Сушко Руслани Олександрівни
на дисертаційну роботу

Коннова Станіслава Ростиславовича

на тему «Програмування тренувального процесу висококваліфікованих
хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,

за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

1. Актуальність теми дослідження.

Сучасні тенденції розвитку спортивних ігор, у тому числі хокею на траві, диктують нові вимоги до реалізації змагального потенціалу висококваліфікованих гравців, що обумовлює творчий пошук ефективних науково обґрунтованих підходів до програмування тренувального процесу спортсменів, удосконалення програм підготовки, визначення відповідних критеріїв контролю і оцінки тощо. Високі результати досягнень спортсменів лежать в основі вивчення теоретичного і практичного досвіду фахівців, потребують нових розробок і напрацювань з боку науковців. Існує наявна потреба у створенні необхідних умов для досягнення конкретних тренувальних ефектів, підвищення ефективності змагальної діяльності та пошуку можливостей для реалізації індивідуального потенціалу спортсменів в складних умовах тривалого сезону. Безапеляційно актуальним вбачаємо обраний здобувачем напрям пошуку нових підходів до програмування тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві з урахуванням параметрів комплексної підготовленості гравців у змагальному періоді макроциклу і змісту тренувального процесу гравців на етапі безпосередньої підготовки до головних змагань спортивного сезону.

Дисертаційне дослідження виконано за науковими темами «Теоретико-методичні основи програмування і моделювання підготовки спортсменів різної кваліфікації» на 2016-2020 рр. (номер державної реєстрації 0116U005299) та «Організаційно-методичні засади програмування тренувального процесу кваліфікованих та висококваліфікованих спортсменів» на 2021-2025 рр. (номер державної реєстрації 0121U109550) кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

2. Наукова новизна результатів дисертації.

Серед здобутих результатів представленого дисертаційного дослідження, на нашу думку, найбільшу цінність, теоретичне і практичне значення має наукова новизна роботи:

- реалізована концепція підготовки спортсменів високої кваліфікації в хокеї на траві у змагальному періоді на основі методів програмування;

- розроблені програми структурних утворень тренувального процесу хокеїстів для їх використання у змагальному періоді макроциклу (тренувальні завдання, тренувальні заняття, мікроцикли, мезоцикли, періоди);
- визначено параметри комплексної підготовленості гравців у змагальному періоді макроциклу;
- розроблено структуру та зміст тренувального процесу гравців на етапі безпосередньої підготовки до головних змагань спортивного сезону;
- визначена структура та зміст змагального періоду висококваліфікованих хокеїстів на траві, у т.ч. структура і зміст етапу безпосередньої підготовки до головних змагань спортивного сезону;
- доповнені та розширені дані щодо обсягів тренувальної роботи висококваліфікованих спортсменів у змагальному періоді макроциклу;
- підтверджені дані щодо динаміки спортивної форми гравців протягом змагального періоду макроциклу.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

Окремої уваги заслуговує, доведена актами впровадження, практична значущість організованого дослідження через можливість використання програм структурних утворень тренувального процесу в підготовці спортсменів високої кваліфікації в хокеї на траві. Практично значущими є підтверджені результати підвищення ефективності управління тренувальною та змагальною діяльністю клубних і збірних команд з хокею на траві. Основні положення та результати дослідження впровадженні в тренувальний процес СДЮШОР, ДЮСШ та клубних команд з хокею на траві і у навчальний процес закладів вищої освіти.

4. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Грунтовний підхід автора дисертаційного дослідження до вивчення виокремлених проблемних питань в сукупності з обраними адекватними методами дослідження довели високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності і сприяли вирішенню поставлених завдань.

Наукові положення та висновки, що викладені у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані, відповідають поставленим меті та завданням відносно об'єкту та предмету дослідження.

5. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях.

Наукові результати дисертаційного дослідження належним чином апробовані у заходах національного та міжнародного рівнів та були представлені на XI Міжнародній науково-проблематичній конференції «Фізична культура, спорт та здоров'я нації» (Вінниця, 2019); II Всеукраїнському науково-проблемному семінарі «Фізична культура, спорт та реабілітація: проблеми, інноваційні проекти та тренди» (Вінниця, 2020); Всеукраїнському науково-методичному семінарі «Організаційно-методичні аспекти тренувального процесу спортсменів різної кваліфікації» (Вінниця, 2021); IV Міжнародному науковому конгресі істориків фізичної культури «History of physical culture and sports of the European nations» (Lutsk-Svitlar,

Ukraine, 2021); III Всеукраїнському науково-проблематичному семінарі «Фізична культура, спорт та реабілітація: проблеми, інноваційні проекти та тренди» (Вінниця, 2021); Міжнародній науково-практичній конференції «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту, фізичної реабілітації та ерготерапії» (Дніпро, 2022); XV Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2022); IV Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура: досвід та перспективи» (Чернівці, 2023).

Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 14 наукових працях, 8 із яких у фахових наукових виданнях України (з них три статті одноосібно), дві публікації у виданнях, що проходять індексацію у науко-метричній базі Scopus, дві публікації у колективній монографії, дві публікації у нефаховому науковому виданні України. У публікаціях, що виконані у співавторстві внесок здобувача полягає у організації та проведенні експериментальних досліджень, формуванні завдань досліджень, аналізі й інтерпретації отриманих даних, статистичному аналізі результатів наукового пошуку, формуванні висновків.

6. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення і обсягу.

Дисертація виконана згідно вимог МОН України і складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, що містить 213 посилань, і додатків. Загальний обсяг роботи становить 288 сторінок, оформлення основного тексту представлено 31 таблицею та 43 рисунками.

У *вступі* обґрунтовано вибір теми дисертаційного дослідження, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, що корелюють між собою, описано новизну одержаних результатів, представлено практичну значущість та інші структурні компоненти відповідно вимогам.

У *розділі 1* автором дисертаційного дослідження представлено ґрунтовний аналіз програмування за характеристиками науково-методичного підходу та як складової частини побудови тренувального процесу спортсменів на основі теорії періодизації спортивного тренування, показано особливості побудови тренувального процесу спортсменів у змагальному періоді макроциклу. Якісна систематизація, синтез та узагальнення вітчизняного та англомовного науково-методичного матеріалу (213 літературних джерел) сприяли представленню добірного аналізу за тематикою проведеного дослідження.

У *розділі 2* охарактеризовано використані методи дослідження (теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури; педагогічне спостереження; педагогічне тестування; методи визначення компонентного складу тіла; відеозйомка змагальної діяльності; методи експертних оцінок; педагогічний експеримент; методи математичної статистики) і описано специфіку їх застосування та надано інформацію про етапи організації проведеного дослідження. Кількісне представлення і аргументований вибір адекватних методів дослідження повною мірою

забезпечує вирішення поставлених завдань. Ґрунтовність отриманих результатів посилюють якісні характеристики контингенту дослідження, зазначеного у розділі. Зміст розділу налічує перелік, характеристику і графічні зображення проведених тестів, спрямованих на визначення рівня фізичної та функціональної підготовленості гравців і обґрунтування специфіки двохетапного педагогічного експерименту (констатувального та формувального).

У розділі 3 представлено і обґрунтовано особливості підготовки висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу. Автор дослідження визначив структуру та зміст тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу, конкретизував побудову тренувальних занять, зміст мікро-мезо-макро циклів тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді. У розділі здобувач представив якісний аналіз визначених ним показників рівня підготовленості та ефективності змагальної діяльності висококваліфікованих хокеїстів на траві різних ігрових амплуа (нападників, напівзахисників, захисників, воротарів).

У розділі 4 сформовано та експериментально обґрунтовано сучасні підходи до програмування тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу. Здобувачем представлено програми тренувальних занять, програми тренувальних і змагальних мікроциклів, програми змагальних мезоциклів, визначено загальні параметри тренувальної роботи висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу та показники інтегральної оцінки техніко-тактичної діяльності команди високої кваліфікації в хокеї на траві, проведено порівняльний аналіз підготовленості висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу на етапах констатувального та формувального експерименту.

У розділі 5 на підставі опрацювання значного обсягу наукових матеріалів та отриманих інформативних показників наведено аналіз і узагальнення результатів дослідження. Показано, підтверджений власними результатами організованого дослідження, доробок науковців з низки специфічних питань, зазначено напрямки, що доповнено отриманими результатами.

Висновки до розділів дисертаційної роботи та загальні висновки корелюють з метою та завданнями дослідження, узагальнюють основні отримані результати в ході організації та проведення наукового дослідження.

7. Дотримання академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Аналіз тексту представленої дисертаційної роботи та ґрунтовне ознайомлення з науковими публікаціями здобувача надає підстави для висновку про дотримання дисертантом вимог академічної доброчесності у повному обсязі.

8. Стиль та мова дисертації. Дисертаційна робота написана українською літературною мовою, представлена лаконічно, містить методично грамотне текстове наповнення та витримана стосовно стилістичних вимог.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Слід зазначити, що разом з вагомими здобутками та важливими результатами дисертаційна робота містить певні недоліки і дискусійні положення, які не впливають на її загальну високу оцінку та не знижують її високого наукового рівня:

1. Низка фахівців галузі аналізує моноцикли як структурні складові тренувального процесу спортсменів у межах окремого тренувального або відновлювального дня. Дисертаційна робота містить розподіл на одне/дворазові тренувальні заняття протягом дня, водночас у представленій роботі окремо моноцикли не розглядаються.

2. У другому розділі зазначено широкий спектр баз організації дослідження стор.73, проте кількісні показники контингенту досліджуваних вказані тільки стосовно учасників безпосереднього експериментального дослідження (24). Інші досліджувані спортсмени представлені виключно за ознаками відповідності високому рівню кваліфікації, хоча зазначено, що у «дослідженні брали участь гравці команд вищої ліги чемпіонату України з хокею на траві і національної збірної».

3. У дисертаційному дослідженні подано структуру та зміст тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді через представлення у його структурних утвореннях (- мікро, - мезо, макроцикли), водночас відсутні засоби, що наповнюють зміст. На нашу думку, було б доцільним окрім обсягу, інтенсивності, тривалості та спрямованості навантаження, представити приклад підходів до вибору відповідних програмування тренувального заняття засобів (фізичних, техніко-тактичних вправ), тим самим зробивши акцент на змісті тренувального заняття.

4. Потребує уточнення висновок 8 стор. 209, де представлено загальний обсяг рухової роботи висококваліфікованих хокеїстів на траві, а саме щодо кількості близько 140 годин тренувального процесу, адже зазначено, що «в межах цього періоду було проведено 25 ігор, у т.ч. 20 календарних, 99 тренувальних занять». Потребує додаткового обґрунтування, чи була специфікою проведеного експерименту обмежена тривалість тренувальних занять, що зазвичай непритаманна висококваліфікованим спортсменам.

5. Текст роботи переважаний умовними скороченнями, що ускладнює сприйняття структурованого матеріалу.

Зазначені зауваження та недоліки в переважній більшості носять дискусійний характер та не впливають на загальне позитивне враження від змісту дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Коннова Станіслава Ростиславовича на тему «Програмування тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу»,

є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44), а її автор, Коннов Станіслав Ростиславович, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

Доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор,
професор кафедри фізичного виховання та педагогіки спорту
Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка

Р. О. СУШКО

